

Koldo Mitxelena Kulturunearen liburutegi lankidetzaren proiektuak gaur egun

b

CARMEN BILBAO

b

Liburutegiaren arteko lankidetzaren ideia, gaur egungo liburutegiek erabiltzaileen informazio eta kultura baliabideekiko eskaerak bakarka asetzeko duten ezintasunaren konbentzimendutik dator. Honek, azken urteotan liburutegiak jasaten ari diren aurrekontuen murrizketa eta erabiltzaile kopuruaren handitzearekin batera, liburutegiaren arteko lankidetzaren bultzatu du, batik bat helburu, erabiltzaile mota edo gordailu parekoak dituzten liburutegiaren artekoa. Horrela, interes informatibo-kultural eta ekonomikoez hitz egin dezakegu.

Beste alde batetik, beharbada ez hain azpimarragarria baina liburutegiaren ikuspuntutik oso garrantzitsua, lankidetzaren horrek liburutegiaren arteko oso kontuan hartzeko den hurbiltze bat erraztu du, batez ere oraindik urte gutxi arte liburutegi bakoitzak bere gordailuekin bakarrik lan egiten zuela aintzat hartzen badugu, inguruan eta eskura beste baliabideak bazituela erreparatu gabe, beste liburutegiaren alegia, eta batik bat gurea bezalako herri txiki batean.

«Informazioaren lehertzeak», azken urteotan eman den fenomenoak, liburutegietara hurbiltzen den erabiltzaile kopurua biziki handitu du eta ondorioz lankidetzaren be-

---

W Carmen Bilbao Koldo Mitxelena Kulturuneko liburutegiko burua da.

harraren konbentzimendua sortu du. Ikuspuntu ekonomikotik begiratuta, lankidetzak, liburutegien ardura duten administrazio edo erakundeei baliabideak aurreztu, optimizatu eta errentagarri bihurtzeko bide egokia dela ikusida.

Aurkeztutako testuinguruan eta liburutegien arteko lankidetzak gordailuen mailegu eta harremanean soilik gelditu behar ez duenaren jakitun, Euskal Herrian editaturiko zenbait euskal aldizkarien artikulua jaso zitzakeen datu base bat sortzeko proiektuan Gasteizko Sancho el Sabio Fundazioko liburutegiarekin elkartzea erabaki genuen.

Lehenengo fase honetan Ikertu zerbitzu enpresaren laguntza izan genuen.

Tituluen aukeraketa irizpide batzuei jarraiki egin zen:

- Gure liburutegietan gehien eskatzen ziren argitalpen seriatuak.
- Euskal kulturaren esparruan antzinean edo gaur egun garrantzi zientifikoa izatea.
- Bildumak liburutegietan osoak egotea edo bien artean osatzea posible izatea, ikertzailearentzako artikuluetara iristea erraza izan zedin.

XIX. mendetik gure egunetara doazen hamabost titulu aukeratu ziren, batzuk jadanik itxita eta besteak argitaratzen jarraitzen direnak. Gure nahia euskal publikazio esanguratsu guztiekin lan egitea zen, baina lehen epe honetan helburu hori planteaezina zen. Dena den, proiektu honen aurrerantzeko epeetan, falta diren tituluak osatuz joatea espero dugu.

- *Anuario de Eusko Folklore* (1921-1935; 1955-)
- *Anuario del Seminario de Filología Vasca Julio de Urquijo* (1952-55; 1967-)
- *Boletín de la Institución Sancho el Sabio* (1957-1981)
- *Boletín de la Real Sociedad Bascongada de los Amigos del País* (1945-)
- *Bulletin du Musée Basque* (1924-1943; 1964-)
- *Cuadernos de Etnología y Etnografía de Navarra*
- *Euskal-Erria* (1880-1918)
- *Euskal Eснаlea* (1908-1910; 1911-1931)
- *Euskalerrriaren alde* (1911-1931)

- *Fontes Linguae Vasconum: Studia et Documenta* (1969-)
- *Gure Herria* (1921-1939; 1950-1976)
- *Príncipe de Viana* (1940-)
- *Revista Internacional de los Estudios Vascos* (1907-1936; 1983-)
- *Sancho el Sabio: Revista de Cultura e Investigación Vasca = Euskal Kultura eta Ikerketa Aldizkaria* (1991-)
- *Vida Vasca* (1924-1981)

Gure helburua egindako lana ezagutaraztea da, eta horretarako CD-ROM bat prestatzen ari gara aldizkarien artikuluen hustuketarekin. Nahiz eta gure katalogoko sarrera euskarazko zein gaztelaniazko pantailen bidez egin daitekeen, euskarazko katalogazioaren normalkuntza ezak honen garapena galarazi digu. Hala ere, gure lehentasuna, lan puntual honetan, edukiak ere euskaraz eskuratu ahal izatea da.

Iaz, 1999an, proiektuaren bigarren faseari ekin diogu, beste bi liburutegi gehitu zaizkiolarik. Gasteizko Kulturetxeko liburutegia eta Bilboko Bidebarrieta liburutegia. Epe honetan, bilbotar, gasteiztar eta donostiar udal aldizkarien hustuketa egingo da.

Dena den, elkarren artean bideratutako proiektueta-ko lehena, honakoa izan da: Euskal Herrian kaleratzen diren egunkarien mikrofilmazioa hasieran eta digitalizazioa ondoren.

Idea arabar bibliotekariengandik sortu zen, parte hartzeko gonbidapena luzatu zigutelarik. Egunkarien erabilpena benetan handia izanik eta aleak koadernatu ondoren hondatu gabe fotokopiatzeko ezintasunaren aurrean, bere egitura eta formatuarengatik, dokumentuari kalterik sortu gabe erabiltzaileari zerbitzua eskaintzeko formula honetan irtenbidea bilatu genuen. Honekin, halaber, gordetzearen arazoa konpon zitekeen, kasu gehienetan papera mikrofitxek ordezkari baitzezaketan lehenengo, eta CD-ROMek ondoren. Euskal Herriko edizioa kaleratzen zuten egunkarien areagotzeak, denak gordetzea ia ezinezko egiten zigun.

Proiektuari 1992an eman zitzaion hasiera eta lehenengo mikrofitxak egin ziren. 1996az geroztik CD-ROMean egiten da.

Hasieran erakunde gutxiren ideia gogotsua zena, etengabe zabalduz joan da eta momentu honetan hamai-ka erakunde dira partaide eta besteren atxikitzeko eskakizunak iristen jarraitzen dute.

Proiektuan parte hartzeko interesa azaldu duten erakunde guztiak onartuak izan dira. Baldintza bakarrak, Euskal Herrikoak izatea eta publikoari irekia dagoen liburutegi edo dokumentazio zentro bat izatea dira.

Digitalizatzen diren egunkariak hauek dira:

- *El Correo*
- *El Diario Vasco*
- *Deia*
- *Diario de Navarra*
- *Diario de Noticias*
- *Euskaldunon Egunkaria*
- *Gara*
- *El Mundo*
- *El País*
- *El Periódico de Alava*

Aldi berean, egunkari hauen atzera begirako digitalizazioari ekin zaio.

Proiektua osatzen duten erakundeen baliabide informatikoen aniztasuna ikusita, liburutegi bakoitzak monopostuan edo sarean eskuratu nahi duena aukera dezan planteatzen da, eta OS/2 edo Windowsen lortzea ere posible da.

Hasieran aipatutako proiektuaren aldera, honek ez du aurreikusitako bukaerarik. Horrela, egunkariak euren aleak CD-ROMean edo etorkizunean ager litekeen beste euskarri batean kaleratzea erabakitzen ez duten bitartean, guk erabiltzailearentzako informazioa jasotzen jarraituko dugu.

Azkenik, gogoko dugu azpimarratzea lankidetzaren esperientzia hauek gure Erakundeentzako guztiz positiboak izan direla, eta gure erabiltzaileak, jadanik, bere emaitzen onurak lortzen hasi direla. j